Srebrna Góra
Fort Rogowy
Fort Rogowy bronił zachodniego cypla Warownej Góry i jednocześnie kontrolował ważną drogę prowadzącą do Donżonu od zachodu. Swą nazwę zawdzięcza formie dzieła rogowego, typowego dla staropruskiej szkoły fortyfikacyjnej.
Podobnie jak inne obiekty srebrnogórskiej warowni, otacza go sucha fosa, wykuta w twardych gnejsowych skałach. Warto przy okazji zwrócić uwagę na strome stoki bojowe twierdzy, które w wielu fragmentach nie mają naturalnego przebiegu.
Front zachodni uważano za szczególnie istotny dla obrony kompleksu warownego, dlatego na przedpolu Fortu Rogowego powstały rozbudowane zewnętrzne dzieła obronne: odcinek drogi krytej z placami broni, ravelin, niewielka lunetа i dwie przeszkody terenowe. Dużą wagę przywiązywano do ochrony wspomnianej drogi wojskowej, która pomiędzy umocnioną Bramą Polną a Fortem Rogowym była osłaniana wałami i sklepionymi przejazdami. Zapewniała ona załodze bezpieczną komunikację w kierunku fortyfikacji Chochołów, stanowiła połączenie rdzenia twierdzy z traktem wojskowym biegnącym grzbietem Gór Bardzkich w stronę Kłodzka, pozwalała poza tym przeprowadzić szybkie uderzenie na przeciwnika operującego w rejonie Nowej Wsi Kłodzkiej.
FESTUNG SILBERBERG.
Z najstarszych projektów można wyczytać, że planowana pierwotnie forma Fortu Rogowego różniła się znacząco od zrealizowanej ostatecznie. Przewidywano wówczas budowę dwóch dzieł rogowych, stojących jedno przed drugim, oddzielonych od siebie fosą.
W miejsce esplanady i Bastionu Górnego miała z kolei powstać początkowo podłużna Komunikacja, we wnętrzu której chciano zlokalizować liczne pomieszczenia kazamatowe.
Ostatecznie, po odrzuceniu kilku wcześniejszych projektów, Fort Rogowy został zbudowany w latach 1768-1771 w kształcie, jaki widzimy obecnie. Warto zauważyć, że był to pierwszy fort srebrnogórski oddany do użytku. Przy jego budowie pracowali inżynierowie: Kirchoff, Vatig, Bergour i Laurenz oraz porucznik saperów Strauss.
Fort Rogowy jest obszernym, skazamatowanym dziełem obronnym o rozbudowanym zapleczu, które zapewniało mu znaczną samodzielność.
Wokół dziedzińca rozłożone były duże kazamaty.
Po obu stronach przejazdu bramnego znajdowały się pomieszczenia wartowni oraz izby dla załogi, która w czasie wojny liczyła nawet dwustu żołnierzy.
Oprócz tego w kazamatach fortu znajdowała się stajnia mogąca pomieścić dwadzieścia koni, rzeźnia forteczna, gorzelnia, studnia (81 m głębokości) oraz obszerny magazyn, mogący pomieścić 18 ton prochu.
Z dzieł zewnętrznych fortu jedynie ravelin zaopatrzony był w kazamaty - wartownię i niewielki magazyn prochu. Dodatkowo na esplanadzie znajdowały się dwie duże szopy magazynowe, w których składowano sprzęty potrzebne artylerii, między innymi lawety i wozy.
Obrona była zorganizowana podobnie jak w innych obiektach twierdzy.
Do walki z celami odległymi służyła artyleria, której stanowiska znajdowały się na wałach fortu i jego dzieł zewnętrznych.
Obrona bliska zapewniała piechota, która strzelała zarówno ze stanowisk odsłoniętych, umieszczonych na wałach, jak i z sześciu kojców karabinowych, mogących pomieścić w sumie osiemnastu strzelców, broniących najbardziej zagrożonego odcinka fosy przed bramą wjazdową.
Sama fosa liczy w tym miejscu ponad 29m szerokości, a dla jej pokonania wystawiono najdłuższy w Srebrnej Górze most, ostatniany dodatkowo przez ravelin.
Most ten, jak większość ówczesnych mostów w twierdzy srebrnogórskiej, był drewniany.
Jezdnia wsparta była na grubych słupach, stojących na kamiennych postumentach (na dnie fosy zbierała się woda).
Od strony bramy fortu znajdował się dodatkowo most zwodzony, podnoszony od strony fortu.
Fort Rogowy - podobnie jak cała twierdza srebrnogórska - nie był poważniej modernizowany. Wyjątkiem było przystosowanie ok. 1840 r. kojców karabinowych broniących fosy do obrony artyleryjskiej.
Cały obiekt ucierpiał w 1869 r., kiedy po demilitaryzacji został wyznaczony na cel testowanego wówczas na srebrnogórskim poligonie nowego typu prototypu moździerza kalibru 210 mm.
Na marginesie wypada wspomnieć o związanym z tym faktem tragicznym wypadku. Podczas przygotowań do ostatniego strzału obsługa moździerza uszkodziła zapalnik granatu, który w wyniku tego eksplodował.
Na miejscu (wzniesienie Kortunal w Górach Bardzkich) zginęło czterech kanonierów, a kilku żołnierzy zostało rannych.
Świadectwem wypadku są dwa żeliwne krzyże wystawione poległym.
Jeden znajduje się na miejscowym cmentarzu katolickim, a drugi został ostatnio umieszczony na dziedzińcu Donżonu (pierwotnie stał na cmentarzu ewangelickim).
Stosunkowo dobry stan zachowania Fort Rogowy zawdzięcza remontowi z 1930 r., kiedy adaptowano jego pomieszczenia na ośrodek wypoczynkowy policji wrocławskiej.
W czasie drugiej wojny światowej w jego kazamatach miał się mieścić obóz jeńców fińskich.
Według niepewnych relacji, Finowie podnieśli w 1944 r. Zbrojny bunt.
Otoczeni przez Niemców skapitulowali po kilku godzinach, po czym zostali prawdopodobnie zamordowani w nieznanych okolicznościach.
Fort Rogowy nie był od tamtego czasu zagospodarowany i pozostaje w ruinie, nadal jednak robi duże wrażenie na oglądających. Szczególnie monumentalnie wyglądają niezwykle długie i głębokie fosy, przy których zachowały się płaszczyzny kamiennej okładziny.
W planach dotyczących zagospodarowania Parku Kulturowego na forcie rogowym i jego esplanadzie przewidziana jest lokalizacja obiektu konferencyjno-hotelowego, na które składać się będzie zabudowa hotelowa w miejscu nieistniejących budynków esplanady fortu oraz adaptowane do nowych funkcji kazamaty forteczne.
Nowe budowle planowane są w miejscu nie zachowanych budynków historycznych tak aby przyczyniały się do uczytelniania dawnego wyglądu Twierdzy
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego
ZPORR

Niepełnosprawni sprawni
sportowo - integracja bez granic

galileos.pl
w dobrą stronę
GÓRY BARDZKIE
Srebrna Góra - twierdza
Miejsce aktywnego wypoczynku, historii i magii
MAPA AKTUALIZOWANA W TERENIE
www.galileos.pl
skala 1 : 40 000
MAPA ZGODNA
WGS 84
Z GPS
siatka geograficzna zgodna z GPS
długości szlaków pieszych i tras rowerowych
czasy przejść szlaków pieszych
opis ciekawych miejsc z fotografiami
miejsca aktywności
plan Barda i Srebrnej Góry
tajemnicze miejsca
Nr katalogowy 02-12-139
ISBN 978-83-63603-21-2

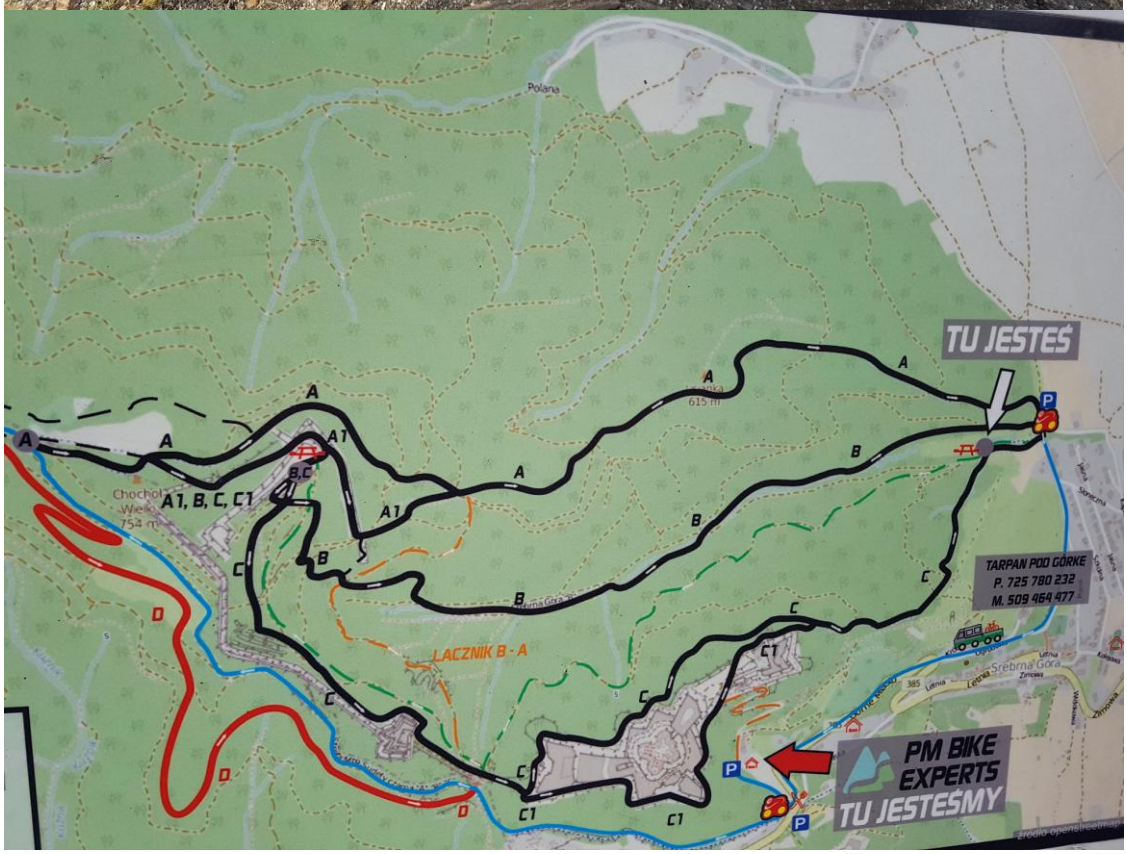
TU JESTEŚ
TARPAN POD GÓRKĄ
P. 725 780 232
M. 509 464 477
PM BIKE
EXPERTS
TU JESTEŚMY
LĄCZNIK B - A
A1, B, C, C1
Polana
Srebrna Góra

rebrna Góra

SOWIOGÓRSKIE TRASY
DO NARCIARSTWA BIEGOWEGO

Niepełnosprawni sprawni
sportowo - integracja bez granic